

Rådsmøte nr. 4/2022

Dato: 07.06.2022, klokken 10.00 – 15.00.

Sted: Bergen, Fortunen1, møterom Brussel

Faste saker

Sak A	Godkjenning av møteinnkalling	Vedtak
Sak B	Godkjenning av dagsorden	Vedtak
Sak C	Referat fra rådsmøte 26.04.2022	Vedtak
	Saksdokumenter:	
	1. Protokoll fra rådsmøte 26.04.2022	

Ordinære saker

Start	Slutt	Totalt	saks nr	Tittel	Sakstype
10:00	10:05	00:05		Velkommen og godkjenning av saker	
10:05	10:35	00:30	42	Statssekretær Oddmund Løkensgard Hoel	Orientering
10:35	11:05	00:30	43	Direktør Sveinung Skule	Orientering
11:05	11:20	00:15	44	Vurdering av målene for driftsmidlene til fagskolene	Diskusjon
11:20	11:35	00:15	45	Fagskulen Vestland	Orientering
11:35	11:45	00:10	46	Kompetansepolitisk råd	Orientering
11:45	12:05	00:20	47	Distriktmeldingen	Vedtak
12:05	12:50	00:45		Lunsj	
12:50	13:00	00:10	48	Fagskolekonferansen 2022	Diskusjon
13:00	13:10	00:10	49	Høring av rapport om finansieringssystemet for fagskoler	Vedtak
13:10	13:20	00:10	50	Studietur - Nasjonalt fagskoleråd	Diskusjon
13:20	13:45	00:25	51	Innspill til Utvalget for etter- og videreutdanning i barnehage og skole	Vedtak
13:45	14:10	00:25	52	Revidert mandat - Nasjonale fagråd	Vedtak
14:10	14:25	00:15		Pause	
14:25	14:35	00:10	53	Utsynsmeldingen	Vedtak
14:35	14:40	00:05	54	Utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning	Orientering
14:40	14:50	00:10	55	Studieplasser i HYU - Ukrainske flyktninger	Orientering
14:50	14:55	00:05	56	Høring -Opptaksforskriften, fagskoleforskriften og utdanningsstøtteforskriften	Vedtak
14:55	15:05	00:10	57	Valg av ny nestleder i Nasjonalt fagskoleråd	Vedtak

Nasjonalt fagskoleråd 26.04.2022 – Referat

Til stede:

Sture Normann Flaaten	RFF	Trude Tinnlund	LO
Arvid Ellingsen	LO	Adeline Berntsen Landro	RFF
Knut Erik Beyer-Arnesen	FFF	Thea Tuset	ONF
Pål Thygesen	Virke	Henning Skau	ONF
Bente Sjøgaard	YS	Anne Yun Rygh	Utdanningsforbundet
Heidi Møller Strand	FFF	Kari Olstad	FuN
Trond Bergene	Spekter	Hanne Borrestuen	KS
Trine Røssevold	NFFL	Børre Krudtå	KS
Målfrid Rønnevik	NHO	Jan Oddvar Holthe	LO

Medlemmer:

Hanne Borrestuen (KS) er vikar for Thea Forsberg (KS) grunnet foreldrepermisjon.
 Vara Anne Yun Rygh møter for Utdanningsforbundet.

Observatører fra fagrådene:

Alf Gunnar Furland (NFFM), Cathrine Westmork (NFFHO) og Ola Småkasin (NFFTF)

Gjester:

V-28/22 Opptaksutvalget: Fagskolen Innlandet, Gard Tekrø Rolid

V-30/22 Innspill til harmonisering – Nordiske utdanninger – oppdrag fra Nordisk ministerråd
 – NOKUT, Silje Molander

O-33/22 Utredning av konseptet Læringsportalen – HK-dir, Roland Mandal

O-34/22 Akkreditering – fra KD, Dagfinn Hertzberg, Anne-Cathrine Hjertaas, Anne Sofie Holter

D-35/22 Utviklingsmidler for høyere yrkesfaglig utdanning –HK-dir, Karin Brennholm

O-36/22 Studentombud – HK-dir, Anders Alvsåker Didriksen

D-37/22 Fagskolekonferansen - HK-dir, Kjersti Hopland Kvåle

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

O-38/22 Lånekassen – korte studier - Lånekassen, Ingjerd Indahl, Ingunn Bakkene Cowan og Lars Erik Christensen

O-39/22 Havvindkompetanse - Fagskolen Rogaland, Leif Kjetil Knudsen

O-40/22 NHO – Kompetansebarometer - NIFU, Kristoffer Rørstad

Fra sekretariatet: Margareth Haukås og Linda Kjosaa

Dagsorden

Sak A -Innkalling - godkjent

Sak B – Dagsorden – godkjent

Sak C - Referatet fra rådsmøte 15.03.2022 – godkjent

V-28/22 Opptaksutvalget

Vedtak: Nasjonalt fagskoleråd oppretter en arbeidsgruppe som utarbeider forslag til innspill til opptaksutvalget innen 31. mai.

V-29/22 Rådets prioriteringer 2022-2023

Vedtak: Rådet vedtok prioriteringene med de endringsforslagene som kom fram i diskusjonen.

V-30/22 Innspill til harmonisering – Nordiske utdanninger – oppdrag fra Nordisk ministerråd

Vedtak: Nasjonalt fagskoleråd oppretter en arbeidsgruppe som utarbeider et skriftlig innspill til NOKUT innen frist 1. juli. Arbeidsgruppen skal bestå av representanter fra de ulike nasjonale fagrådene. Sekretariatet får fullmakt til å oversende forespørsel til de nasjonale fagrådene om å melde inn representanter til arbeidsgruppen innen den 29. April.

O-31/22 Organisasjon for Norske Fagskolestudenter (ONF)

AU ønsker å presentere de ulike aktørene i Nasjonalt fagskoleråd. I dette rådsmøte forteller Henning Skau om Organisasjon for Norske Fagskolestudenter

Organisasjonen har 10 års jubileum i år og organiserer over 24 000 studenter. De har hatt en formidabel vekst i medlemstall de siste årene grunnet veksten i sektoren, men også et godt rekrutteringsarbeid. Regionale utdanningsmesser er en god arena for organisasjonen og fagskolesektoren å markedsføre seg.

ONF har nådd en størrelse og fått ressurser til å starte litt prosesser selv, istedenfor å drive reaktiv studentpolitikk. Hovedsaker i denne perioden er: gratisprinsippet for fagskolene, grunnbevilgning, faste utviklingsmidler, NKR åpnes for nivå 6, 7 og 8, 2G studiestøtte, likeverdige rettigheter og studentmedvirkning.

O-32/22 Rådsmøte 7. juni – Bergen

Rådsmøte 7. juni er et fysisk møte og legges til Bergen og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. Fagskolen Vestland er invitert og vil orientere om arbeidet ved fagskolen.

O-33/22 Utredning av konseptet Læringsportalen

Roland Mandal informerte om kompetansereformen Lære hele livet og ga en presentasjon av de viktigste anbefalingene i utredningen.

Et av tiltakene er opprettelse av Kompetanseplattformen skal fasilitere for samarbeidet mellom ulike aktører og skape et koordinert økosystem der private og offentlige aktører kan delta. Plattformen kan også bidra til at flere står i arbeidslivet lenger gjennom å gi informasjon om mulighetene som finnes for etter- og videreutdanning.

O-34/22 Akkreditering

Det er stor økning i antall søknader om akkreditering av nye tilbud. Fra søknadsfristen i februar 2021 til 2022 er økningen nærmere 50% - fra 50 i 2021 til 73 i 2022. Dette resulterer i lengre saksbehandlingstid og får konsekvenser for fagskolene og bedriftene.

Kunnskapsdepartementet, representert av Dagfinn Hertzberg, Anne-Cathrine Hjertaas og Anne Sofie Holter, deltok i samtalen om akkreditering. KD informerte om at det er en prosess på gang for å finne ut hvordan man kan rigge systemet bedre.

Økningen i søknader skyldes blant annet vekst i sektoren, fagskolenes rolle og oppdrag i et samfunn i endring og bedriftenes behov for personer med høyere yrkesfaglig utdanning. Rådet understreket at det er svært viktig at problematikken løses omgående så man ikke får en snøballeffekt. En løsning fra rådet var at man gikk for institusjonsakkreditering. Dette kan bidra til at godkjenningssprosessene blir litt mindre ressurskrevende.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

D-35/22 Utviklingsmidler for høyere yrkesfaglig utdanning

HK-dir informerte om utviklingsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning som har vært utdelt siden 2017. Målsetningen om å stimulere til høy kvalitet i høyere yrkesfaglig utdanning har vært relativt uforandret. Det samme har de fire tematiske innretningene en kan søke om midler til vært. I år fikk HK-dir inn 90 søknader til ulike kvalitetshevende prosjekter og tiltak som til sammen søkte om 125 millioner kroner. 50,7 millioner kroner var tilgjengelig, og disse ble fordelt på 48 prosjekt. Konkurransen om midlene i år var hardere enn normalt.

Rådet kom med innspill på endringene foreslått i retningslinjene for søknad om utviklingsmidler.

Det ble blant annet stilt spørsmål rundt behovet for følgebrev fra fylkeskommunen, om innretningen om digital nettpedagogikk ble for snever.

HK-dir tilrettelegger for å sende innspill innen 6. mai.

O-36/22 Studentombud

I 2019 ble det lovfestet at alle fagskolestudenter skal ha tilgang til et studentombud, og flere har ytret ønske om en overgang til en nasjonal studentombudsordning. Anders Alvsåker Didriksen fra HK-dir orienterte om resultatene av kartleggingen fra Ideas2Evidence.

Kartleggingen viste at 90% av fagskolene har et studentombud, men man opererer etter tre ulike modeller: 1) skolen har eget ombud, 2) skolen samarbeider med andre fagskoler, 3) skolen samarbeider med UH-sektoren

Studentombudene har små stillinger og melder om få saker. De med større stillinger tar gjerne tak i flere oppgaver. Med et nasjonalt studentombud er det mulig å raskere bygge seg opp kompetanse og bli del av et nasjonalt fagmiljø. Rollen vil også bli mer uavhengig, kunne få økt synlighet, men samtidig kan distansen til fagskolen være en utfordring.

Rådet bemerket at ett eneste ombud kan være sårbart, og fort bli en ensom jobb. Viktig at vedkommende har et fagmiljø å støtte seg på.

HK-dir informerte om at den opprinnelige intensjonen var at et studentombud skulle være på plass til høsten, men det var mulig at det kom til å ta litt lenger tid. Et av forslagene på bordet

var at studentombudet skulle legges til HK-dir. Vurderingen fra rapporten var at de regionale ombudene ikke var formålstjenlig å videreføre om man hadde et nasjonalt ombud.

D-37/22 Fagskolekonferansen

I 2022 arrangerer Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) Fagskolekonferansen for fjerde gang. Målet er at konferansen skal være en arena for faglig påfyll, nettverksbygging, erfaringsdeling og en sosial møteplass for alle som er opptatte av høyere yrkesfaglig utdanning.

HK-dir informerte og ønsket innspill til hvordan man kan utvikle konferansen videre. Innspill kan sendes til fagskolekonferansen@hkdir.no.

O-38/22 Lånekassen – korte studier

Lånekassen ønsker å ytterligere forbedre mulighetene for å lære hele livet og vil innføre en ny støtteordning som skal stimulere til høyere etterspørsel etter videreutdanning.

Ny ordning skal være et lånefinansiert tilbud som har større fleksibilitet slik at det skal treffe behovene som etablerte voksne har dersom de ønsker å delta i etter- og videreutdanning for å sikre sin egen relevans i arbeidslivet, og ny ordning vil også gi støtte til korte utdanninger som i dag ikke kvalifiserer til støtte fra Lånekassen. Fra skoleåret 2024/25 vil Lånekassen tilby første versjon av den nye støtteordningen.

Lånekassen orienterte om siste utviklingen, og opplyste om at det har skjedd noen endringer i innretninger siden sist gang man informerte rådet. Støtteordningen som nå skal utprøves er mer fleksibel enn forrige modell. Regelendringene i den nye stipendordningen betyr at man vil operere med to ulike regelverk for støtte alt etter hvilket studium man velger. Kunden må selv velge regelverk.

Lånekassen informerer om ordningen i samarbeid med partene i arbeidslivet og eksisterende nettverk. Bortfall av sosiale ytelser i ordningen er tenkt kompensert av at man er i arbeid, og har rett på ytelser gjennom tilknytning til arbeidslivet. Målgruppen vil ha for høy inntekt til omgjøring fra lån til stipend.

O-39/22 Havvindkompetanse

Sammen med Energy Innovation AS og 12 andre partnere, er Fagskolen Rogaland tildelt midler fra ett av EUs Erasmus+ program, til et 4-årig prosjekt for å utvikle kompetanse innen havvind og offshore fornybar energi. Prosjektet er tildelt fire millioner euro og skal etablere et nettverksamarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og opplæringssentra, knytte sammen havvindsektoren, yrkesfaglig videregående opplæring og høyere yrkesfaglig utdanning (fagskole). Sentralt står samarbeidet og det internasjonale perspektivet med partnere fra Danmark, Nederland, Belgia og Irland.

Leif Kjetil Knudsen orienterte om prosjektet.

O-40/22 NHO - Kompetansebarometer

NHO gjennomfører hvert år en kartlegging av bedriftenes kompetansebehov gjennom NHOs kompetansebarometer. NHOs kompetansebarometer har lenge vist at en stor andel NHO-bedrifter har et udekket kompetansebehov. Undersøkelsen viser også konsekvensene av et udekket kompetansebehov og hvordan bedrifter ønsker å tette sitt kompetansegap. Kristoffer Rørstad fra Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) orienterte om funnene, med søkelys på høyere yrkesfaglig utdanning.

Eventuelt:

O-41/22 Beredskap i fagskolen

Rådet etablerte i rådsmøtet den 14.09.2021 en arbeidsgruppe bestående av 4-6 personer med sekretærressurs. Gruppen ser på beredskap i fagskolen, tilrettelegger for å etablere et kontaktnett for beredskapsansvarlige og lager et forslag til en etterlevbar løsning for beredskap i fagskolen. Representant fra arbeidsgruppen, Alf Furland; ga en statusoppdatering.

De har nå 15 personer som er interesserte i å delta i nettverket, og har som mål å etablere nettverket den 12. mai. Nettverket vil igjen skape en verktøykasse tilgjengelig for sektoren.

Referat slutt.

O-42/22 Regjeringens ambisjoner for høyere yrkesfaglig utdanning

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Statssekretær Oddmund Løkensgard Hoel

Sak: [O-42/22](#)

Bakgrunn

Statssekretær Oddmund Løkensgard Hoel deltar i rådsmøte og vil orientere om regjeringens ambisjoner for høyere yrkesfaglig utdanning, revidert nasjonalbudsjett og oppfølging av Hurdalsplattformen. Det vil bli anledning til å stille spørsmål til statssekretæren i møte.

O-43/22 Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Sveinung Skule, direktør HK-dir

Sak: [O-43/22](#)

Bakgrunn

Direktør i Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, Sveinung Skule, orienterer om organiseringen av HK-dir, planer og målsetting for høyere yrkesfaglig utdanning. Det vil bli anledning til å stille spørsmål i møte.

O-44/22 Vurdering av målene for driftsmidlene til fagskolene

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Kunnskapsdepartementet, Pernille Ziegler

Sak: [O-44/22](#)

Bakgrunn

Følgende fire mål gjelder for driftsmidlene til fagskolene som tildeles over kap. 240, post 60 over Kunnskapsdepartementets budsjett:

Mål 1: Høy kvalitet i høyere yrkesfaglig utdanning

Mål 2: Yrkesrettet høyere yrkesfaglig utdanning

Mål 3: God tilgang til høyere yrkesfaglig utdanning

Mål 4: Effektiv og solid fagskolesektor

Målene er fastsatt av Kunnskapsdepartementet (KD) og omtales i det årlige statsbudsjettet (Prop. 1 S for KD), i retningslinjene for driftsmidlene til fagskolene og i det årlige oppdragsbrevet fra HK-dir til fylkeskommunene med driftsmidlene. Fylkeskommunene er i

oppdragsbrevet bedt om å viderefremde målene i tilskuddsbrev til fagskolene. Gjennom statsbudsjettet får Stortinget en årlig rapportering for sektorens bruk av midlene ut fra målene.

Departementet ønsker å vurdere målene på nytt for 2023-tildelingen og foreslår følgende endringer i mål 2 og 3:

Mål 2: Relevante fagskoleutdanninger som svarer på arbeidslivets kompetansebehov

Mål 3: God tilgang til høyere yrkesfaglig utdanning i hele landet

Departementet ønsker innspill fra Fagskolerådet til de gjeldende målene og forslaget til justeringer, i tillegg til eventuelle forslag til nye mål/færre mål. Endelige mål fastsettes av Kunnskapsdepartementet og offentliggjøres i Prop. 1 S (2022–2023).

Departementet tar imot kommentarer i møte og ber om at eventuelle skriftlige innspill sendes innen 1. juli.

[O-45/22 Fagskolen Vestland](#)

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Adeline Landro

Sak: [O-45/22](#)

Bakgrunn

Adeline Landro forteller om hvordan de jobber for å bygge fremtidens fagskule på Vestlandet.

[O-46/22 Kompetansepolitisk råd](#)

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: NHO, Målfrid Rønnevik

Sak: [O-46/22](#)

Bakgrunn

Kompetansepolitisk råd består av regjeringen, partene i arbeidslivet, VOFO, UHR, en fylkeskommunedirektør/fylkesrådmann og Nasjonalt fagskoleråd. Kompetansepolitisk råd skal gi råd til regjeringa i spørsmål som omhandler kompetansepolitikk. Videre skal rådet konsulteres i andre relevante kompetansepolitiske saker der det er ønskelig med en forankring, og drøfting med medlemmene av rådet. Rådet ble nedsatt i 2017. Nasjonalt fagskoleråd er for første gang invitert med i rådet og Nasjonalt fagskoleråd er også representert i den administrative arbeidsgruppe for kompetansepolitisk råd. Tord Hauge representerer Nasjonalt fagskoleråd i Kompetansepolitisk råd og i den administrative arbeidsgruppen.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Målfrid Rønnevik deltok på vegne av Nasjonalt fagskoleråd i første møte. På agendaen sto blant annet Utsynsmeldingen, organisering og mandat på agendaen. Målfrid Rønnevik orienterer fra møte.

V-47/22 Distrikstmeldingen

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsgruppen, Trine Røssevold (Ytre Kunstfagskole), Henning Skau (ONF), Arvid Ellingsen (LO), Sigmund Fosse (AOF Vestlandet-Agder) og Eirik Hågensen (Fagskolen i Viken).

Sak: [V-47/22](#)

Bakgrunn

I januar 2022 varslet regjeringen oppstart av arbeidet med en melding til Stortinget om distriktpolitikken. Regjeringen har store ambisjoner for dette temaet og i meldingen skal det avklares hvordan ambisjonene skal gjøres om til praktisk politikk. Meldingen vil være på overordnet nivå og pådriver nivå og skal stake ut en retning.

Nasjonalt fagskoleråd spiller inn til meldingen, og opprettet en arbeidsgruppe som kobler seg på arbeidet med meldingen og utarbeider et skriftlig innspill (*Vedtak V-08-22*).

Arbeidsgruppen, ved Trine Røssevold, presenterer arbeidet i møte.

Forslag til vedtak: Nasjonalt fagskoleråd vedtar arbeidsgruppens innspill til Distrikstmeldingen og sekretariatet oversender til Kommunal- og distriktsdepartementet.

Arbeidsgruppens forslag til innspill.

Innledning

Fagskolen er kjent for å tilby høyere yrkesfaglig utdanning som er utviklet i nært samarbeid med arbeidslivet, er erfaringsbasert og kompetansen kan tas i bruk uten ytterligere opplæringstiltak. Undervisningen gjennomføres ofte med fagpersoner fra arbeidslivet som lærere. Studiene har en praktisk tilnærming til læring og fagskolene er viktige leverandører til målet om livslang læring

Det er 62 fagskoler i Norge, herav 74,2 % private, 21 % fylkeskommunale og 4,8 % statlige. Det er 27125 studenter, av disse tar 28,6 % studier på nett uten samlinger¹. Utviklingen går mot færre fagskoler, grunnet fylkessammenslåinger, oppkjøp og nyetableringer. Samtidig blir fagskolene større og det blir flere studiesteder. I tillegg øker antall studietilbud, i alle fagretninger.

¹ Kilde: Tall fra Tilstandsrapporten for høyere yrkesfaglig utdanning 2021
Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.
HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.
e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Fagskolene er til stede i hele landet, med både små og store campuser og med lokal tilhørighet. Det er stor variasjon i studenttallet i de ulike utdanningene eller at fagskolene tilbyr utdanninger tilpasset store og små studentgrupper

Fagskolen jobber desentralisert og utdanner folk der de bor. Fagskolenes styrke er fleksibilitet og tett samarbeid med lokalt arbeidsliv, partene i arbeidslivet, fylkeskommuner og lokale kompetansemiljø. Fagskolene er til en viss grad også drevet av fagmiljøene. Dette gjør det mulig å oppfatte kompetansebehov og, med et ubyråkratisk system i bunn, raskt kunne tilby relevant høyere yrkesfaglig utdanning lokalt.

Fagskolene har også god lokal forankring i styringsmodellen. Dette bekreftes av Fagskoleloven §10 som sier at fagskolens styre skal ha minst to medlemmer med bakgrunn fra relevant arbeids- eller næringsliv.

Regjeringen vil åpne opp utdanningssystemet mer slik at flere skal få mulighet til å ta utdanning, uavhengig av hvor de bor eller hva slags livssituasjon de er i. Fagskolene har en struktur som vil kunne svare på dette oppdraget på flere måter

Innspill

Fagskolen som kompetansemiljø

I fagskolesektoren er studiestedene mindre og mer desentraliserte enn i annen høyere utdanning, de fungerer ofte som knutepunkt og møteplass for diskusjoner og faglig oppdatering. En av ringvirkningene er økt interesse og mulighet til å bosette seg i distriktet. Hos Ytre Kunstfagskole trekker miljøet rundt og i fagskolen til seg kunstnere som normalt ville bosatt seg i storbyen. Gjennom fagskolen er det bygget opp et miljø med mulighet for jobb og faglig utvikling, noe som igjen gjør det interessant å bosette seg i nærheten. Kompetansemiljøer og utdanningsinstitusjoner nærer hverandre, og man kan se for seg at en videre styrking av fagskolene rundt omkring i landet vil gjøre disse til fagsentrum og dermed også referansepunkt for fagfeltene. Så på lik linje med at man i et nasjonalt perspektiv henvender seg til universitetene for ekspertise vil man gjøre det samme for fagskolene.

Et eksempel er Fagskolen i Viken, studiested Kongsberg, som er kjent for å være et attraktivt lærested, både for lokale og tilflyttende studenter, med moderne utstyr, dyktige lærere og et godt studentmiljø. Studiestedet består av et robust fagmiljø som tilbyr høyere yrkesfaglig utdanning til lokalmiljøet.

Nomadisk utdanningstilbud - flytter tilbudene ut der folk bor og jobber

Det er 62 fagskoler og rundt 180 studiesteder i Norge². Fagskolen er dynamisk og tilbyr utdanning der folk bor og jobber. I mange tilfeller er det ikke grunnlag nok til å drive en fagskole, men grunnlag nok for å sette opp en klasse. Fagskolen evner å sette opp et lokalt forankret tilbud med f.eks. 15-17 studenter. Tilbudet skaper faglighet og utvikling lokalt. Ofte rekrutteres lærerne også fra lokalmiljøet, noe som gir en unik kunnskapsoverføring. Når tilbudet er levert, kan det gå noe tid før en eventuelt ny runde.

Unik studentmasse

Mange av studentene i høyere yrkesfaglig utdanning er voksne, gjerne med familie og jobb, som studerer deltid. Studentene har ofte spisskompetanse på sine områder og blir ofte en del av fagmiljøet. Kompetansen brukes aktivt i undervisningen og studentene bidrar med egne erfaringer og er gjerne med på å forme studieløpet. Fagskolene, med sin praktiske tilnærming, har gjennom flere år åpnet utdanningsdører for personer som ikke har fått utviklet sine evner godt nok gjennom en teoritung grunnutdanning. Formalisering av praktisk kompetanse er en ressurs for både enkeltpersonen, fagfeltet og lokalmiljøet.

Samfunnsnytte

Å tilrettelegge for flere muligheter i høyere yrkesfaglig utdanning vil kunne resultere i relevant kompetanse, til rett tid, på rett plass og med høy kost / nytte verdi. Mindre fagmiljøer og flate strukturer legger grunnlag for innovasjon. Slike kunnskapsmiljøer bryter ofte med tradisjonelle teorier om at større organisasjoner må til for å tilrettelegge for innovasjon (Felin, Powel, 2016 89-93) Mindre skoler gir altså fleksibilitet og kunnskapssynergier. Dette skaper nisjer som igjen bidrar til tilflytting, og mindre steder kan bli attraktive på grunn av fagmiljøene som utvikles der.

Visjoner

- Fagskolene skal være sterke og fagtunge miljøer innen høyere yrkesfaglig utdanning rundt om i landet som bygger, og tiltrekker seg, fagekspertise som igjen kan være drivkrefter for å snu den demografiske utviklingen i distriktene.
- Distriktpolitikken har insentiver for at fagskolene kan etablere seg der det ikke finnes tilbud, men behov (nomadisk utdanningstilbud).
- Det må tilrettelegges for at spisskompetanse også kan være og dyrkes i distriktet. I mange tilfeller er ikke nettbasert utdanninger godt nok. Spesielt gjelder dette for praktiske utdanninger hvor verktøy, verkstedpraksis, bruk av kropp, hender og materialer er en del av kompetansen i læringsutbyttet. Altså det som omtales som taus kunnskap og gjerne handler om yrkespraksis inn i utdanning.

² Kilde: Tilstandsrapporten for høyere yrkesfaglig utdanning og høyere utdanning 2021

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

- Institusjonsakkreditering for flere - Fagskolene har i dag mulighet til å akkreditere studier og fagområder. Fagskolen må også få mulighet å opparbeide større grad av selvbestemmelse og endring av studietilbudene gjennom institusjonsakkreditering. Skal fagskolen kunne fortsette å være arbeidslivets utdanning er det avgjørende at fagskolen har mulighet til å gjøre endringer raskt. Med institusjonsakkreditering vil fagskolen raskere kunne tilby studier tilpasset arbeidslivets behov for oppdatert kompetanse.
- Studiepoengene fra høyere yrkesfaglig utdanning må kobles til det europeiske ECTS-systemet (European Credit Transfer and Accumulation System), hvor 1 studiepoeng = 1 ECTS. Systemet brukes for å sammenligne vekt og karakter på studier fra universitets- og høyskolenivå på tvers av land og institusjoner. Med kobling av studiepoeng til ECTS vil det legges til rette for internasjonalt samarbeid og mobilitet.

O-48/22 Fagskolekonferansen 2022

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: HK-dir, Kjersti Hopland Kvåle

Sak: [O-48/22](#)

Bakgrunn

Fagskolekonferansen arrangeres 9. og 10. november i Bergen. I rådsmøte presenteres siste utgave av konferanseprogrammet og det åpnes for innspill og kommentarer fra rådsmedlemmene.

V-49/22 Høring av rapport om finansieringssystemet for fagskoler

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: AU

Sak: [V-49/22](#)

Bakgrunn

Høring av rapport om finansieringssystemet for fagskoler Deloitte har på oppdrag fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) evaluert finansieringssystemet for fagskoler. Kunnskapsdepartementet har sent rapporten «Evaluering av fagskolemeldingen. Andre delrapport –finansieringssystemet» på høring. KD ber om innspill til anbefalingene i rapporten. **Høringsfristen er 1. september 2022.** Les hele høringen her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horin-om-fagskoler/id2908691/>

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Forslag til vedtak: Nasjonalt fagskoleråd nedsetter en arbeidsgruppe, med sekretærressurs, som utarbeider et forslag til høringssvar innen 12. august. Forslaget sendes på innspillsrunden i rådet i perioden 12. august – 22. august. Arbeidsgruppen ferdigstiller dokumentet i perioden 22. august – 31. august. Sekretariatet leverer høringssvaret innen frist.

D-50/22 Studietur – Nasjonalt fagskoleråd

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsgruppe for studietur, Tord Hauge

Sak: [D-50/22](#)

Bakgrunn:

Nasjonalt fagskoleråd vedtok i rådsmøte 2/2022 å opprette en arbeidsgruppe for årets studietur. I henhold til tidligere vedtak i rådet skal det arrangeres en innenlands studietur i 2022, i tillegg inviteres lederne for de nasjonale fagrådene til å delta.

Arbeidsgruppen ønsker å kombinere rådsmøtet i september med en studietur til Harstad. Datoene vedtatt er 13. og 14. september, og programmet utarbeides i samarbeid med Fagskolen i Nord.

Rådet vil blant annet få lære om:

Et prosjekt som skal styrke kvalitetsarbeidet ved å implementere et ledelsessystem bygget på kravene i ISO 21001 på Fagskolen.

Foreløpig program:

Dag 1: oppstart kl. 11.00 med lunsj. Deretter blir det omvisninger og presentasjoner fra ulike bedrifter og felles middag om kvelden.

Dag 2 - Rådsmøte i kombinasjon med foredrag og omvisning på Fagskolen i Nord. Dagen avsluttes ca. klokken 15.00.

Turen vil bli tilrettelagt med transport mellom aktivitetene. Nasjonalt fagskoleråd dekker reise nordover 12. september ved behov.

Påmelding vil sendes ut i etterkant av møtet og påmeldingsfrist er 1. juli.

V-51/22 Innspill til Utvalget for etter- og videreutdanning i barnehage og skole

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsgruppe for innspill til EVU-utvalget, Thea Tuset

Sak: [V-51/22](#)

Bakgrunn

Regjeringen har nedsatt et utvalg som skal se på etter- og videreutdanning i barnehage og skole. Utvalget skal levere sin rapport 1. oktober og ønsker innspill fra de ulike aktørene i sektoren. Nasjonalt fagskoleråd nedsatte i rådsmøte 2/2022 en arbeidsgruppe med ansvar for å utarbeide et forslag til skriftlig innspill til utvalgets rapport. Forslaget er utarbeidet i samarbeid med NFFHO som også har skrevet et detaljert høringssvar.

Forslag til vedtak: Nasjonalt fagskoleråd vedtar forslag til innspill og sender det til EVU-utvalget innen fristen 1. oktober.

Innspill til etter- og videreutdanningsutvalget

Regjeringen har satt ned et utvalg som skal se på etter- og videreutdanning i barnehage og skole. Utvalget skal vurdere hvordan lærere kan stimuleres til å ta videreutdanning, herunder betydningen av videreutdanning for karriereveier i skolen. I utvalgets mandat heter det at målet er å nå ut med tilbud om etter- og videreutdanning til flere ansatte i barnehage, grunnskole, og videregående opplæring årlig. Det skal også vurderes hvordan ansatte i lærebedrifter, voksenopplæring, fagskoler, SFO, «laget rundt eleven» og kulturskoler ivaretas.

Nasjonalt fagskoleråd ønsker med dette å komme med innspill til utvalget. Vi kommer ikke til å kommentere ulike modeller særskilt i dette notatet, men i stedet trekke frem noen perspektiv som vi mener er viktig at utvalget legger til grunn for utredningsarbeidet. Vi vil særlig legge vekt på følgende:

1. Fagskolen som utdanningstilbyder til ansatte i skole og barnehage
2. Det pedagogiske tilbudet til fagskolelærere som jobber i høyere yrkesfaglig utdanning
3. Annen etter- og videreutdanning for yrkesfaglærere og lærere i fagskolen
4. Finansiering av etter- og videreutdanning

1. Fagskolen som utdanningstilbyder til ansatte i skole og barnehage

En forutsetning for å lykkes med å styrke kompetansen i oppvekstsektoren er at man har en modell for kompetanseutvikling som inkluderer alle ansatte, og at man har oversikt over de ulike kompetansehevingstilbudene som finnes for de ulike yrkesgruppene.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Fagskoleutdanninger kan stimulere til kompetanseheving og et systematisk kvalitetsutviklingsarbeid over hele landet

Fagarbeidere i oppvekstsektoren trenger tilbud om etter- og videreutdanning innen pedagogisk kompetanse og andre relevante fagområder for å kunne følge opp barne- og elevgruppene og det enkelte barn. Samt for å få faglig oppdatering og fordypning og oppfylle myndighetenes krav til barnehage, skole og SFO (f.eks. den nye rammeplanen for SFO).

Fagskoleutdanning i oppvekstfag

Fagskoleutdanning i oppvekstfag er en videreutdanning for barne- og ungdomsarbeidere og assistenter med lang og relevant erfaring fra arbeid med barn.

Høyere yrkesfaglig utdanning eller fagskoleutdanninger med fordypninger innen ulike pedagogiske fagområder kan bidra til å styrke fagarbeidernes kompetanse innen pedagogikk og i det spesialpedagogiske fagområdet. Det finnes også andre etter- og videreutdanninger som kan være relevante for å styrke fagkompetansen.

Andelen ansatte med fagbrev i barnehage har gradvis økt de siste årene. I grunnbemanningen i barnehagen i 2021 var 22 prosent barne- og ungdomsarbeidere. Denne gruppen har en verdifull kompetanse for arbeid i barnehage, og det er ønskelig at flere barne- og ungdomsarbeidere tar jobb i barnehage med gode muligheter for etter- og videreutdanning.

Det er rom for flere fagskoletilbud innen oppvekst, særlig i grunnopplæringa og SFO. Studienes innhold er forankret i lover, forskrifter, planer og andre styringsdokumenter som er relevante for arbeid med barn og unge.

Fagskolen som tilbyder av aktuelle etterutdanninger for pedagogisk personell i skole og barnehage

Fagskolen er og blir stadig mer relevant også for andre yrkesgrupper. Med et arbeidsliv i stadig endring er fagskolen en viktig tilbyder av etterutdanning for pedagogisk personell i skole og barnehage (f.eks. innen livsmestring og folkehelse).

Videre utvikling av fagskoletilbud

Vi erfarer at det er manglende kjennskap i oppvekstsektoren til utdanningsmulighetene ved fagskolene. Fagskoleutdanningen er en fleksibel utdanning i dag, og fyller godt kravene beskrevet i målsetningen om livslang læring.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Vi ser et sterkt behov for å fremme de allerede eksisterende utdanningstilbudene innen oppvekstfag på høyere yrkesfaglig nivå, og samtidig utvikle nye tilbud ved behov. De etablerte tilbudene er relevante og aktuelle etter- og videreutdanninger for barne- og ungdomsarbeidere, og er utviklet i tett samarbeid med arbeidslivet. Sånn sett dekker de behovene man etterspør i arbeidslivet. Vårt mål er å bidra til at disse utdanningene synliggjøres som et naturlig valg for flere ansatte i barnehage- og skolesektoren. Det er viktig at disse fagskoleutdanningene må gjøres kjent blant rådgivere i ungdomsskole, videregående opplæring og voksenopplæring, i karriereveiledningstjenesten, blant yrkesfaglærere og i oppvekstsektoren. Representanter fra oppvekstsektoren, sammen med tillitsvalgtapparatet, må delta aktivt i prosessen med å identifisere kompetansebehov og rekruttere til utdanningstilbudene.

2. Det pedagogiske tilbudet til fagskolelærere som jobber i høyere yrkesfaglig utdanning

I 2020 satte Nasjonalt Fagskoleråd ned en egen arbeidsgruppe som skulle se på utfordringer og mulige løsninger for å utvikle et pedagogisk utdanningstilbud spesielt for fagskolelærere. Bakgrunnen for arbeidet var at man så behov for å styrke det pedagogiske tilbudet for fagskolelærere. OsloMet og Fagskolen Kristiania tilbyr i dag lærerutdanninger for fagskolelærere, men disse utdanningene er ikke offentlig godkjente lærerutdanninger med egne rammeplaner. Arbeidsgruppen anbefalte at modellene som er utviklet ved OsloMet kan være et godt utgangspunkt for utvikling av en nasjonal lærerutdanning for fagskolelærere og at de skrives inn i rammeplanen for PPU-Y (praktisk pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere). Det samme gjelder for utdanningen ved OsloMet.

De fleste fylkeskommuner krever fullført PPU/PPU-Y (60 stp.) eller tilsvarende lærerutdanning innen tre år etter ansettelse for alle lærere i fagskolen. PPU-Y ligger på nivå 6 i NKR og er en lærerutdanning som de fleste fagskolelærere ved de offentlige fagskolene tar. Utdanningen tilbys ved flere universitet og høyskoler i Norge. Utfordringen med dagens PPU-Y er at den er innrettet for ungdomstrinnet og videregående nivå og ikke tilpasset fagskolens behov og egenart. Fagskolelærere trenger å få tilbud om en godkjent lærerutdanning som vektlegger voksenpedagogikk, praktisk-didaktiske ferdigheter, nettpedagogikk og undervisningskompetanse i tillegg til relevant lovverk for fagskolen.

Det er utviklet åtte godkjente lærerutdanninger med egne rammeplaner. Selv om det hadde vært gunstig med en egen lærerutdanning for fagskolelærere, vurderte arbeidsgruppen det som lite realistisk å utvikle enda en ny lærerutdanning. Arbeidsgruppen foreslo å revidere rammeplanen for PPU-Y for å tilpasse lærerutdanningen til fagskolen. At lærerutdanningen har en rammeplan betyr at utdanningen er en del av finansieringssystemet for høyere utdanning der det avsettes faste midler til studieplasser. At utdanningen er en del av finansieringssystemet sikrer anerkjennelse, kvalitet og forutsigbarhet.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Arbeidsgruppens anbefalinger ble vedtatt i Nasjonalt fagskoleråd og hele rapporten, Pedagogisk utdanningstilbud for lærere i fagskolen – Rapport fra arbeidsgruppe, august 2020, ligger vedlagt dette høringsinnspillet. I korte trekk anbefalte arbeidsgruppa følgende:

- å styrke de formelle kravene til pedagogisk kompetanse for lærere i fagskolen
- at det bør utvikles pedagogiske tilbud for fagskolelærere som vektlegger voksenpedagogikk, praktiske didaktiske ferdigheter, nettpedagogikk og undervisningskompetanse i tillegg til relevant lovverk for fagskolen (se også beskrivelser i kapittel 4)
- at tilbudet tilbys som et deltidsstudium og bør være samlings- og nettbasert
- at rammeplanen for PPU-Y bør revideres for å ivareta læringsarbeid i fagskolen. Med en rammeplan blir utdanningen plassert i en finansieringskategori og det avsettes midler til studieplasser. At utdanningen er en del av finansieringssystemet for høyere utdanning vil sikre kvalitet, forutsigbarhet og anerkjennelse
- å vurdere modellen som OsloMet har utviklet i samarbeid med NTNU som et utgangspunkt for videreutvikling til en formell lærerutdanning for fagskolelærere forutsatt at den skrives inn i rammeplanen for PPU-Y
- at fagskolelærere i faste og store stillinger får tilbud om PPU-Y for fagskolelærere etter at rammeplanen revideres
- at PPU-Y organiseres i moduler/emnegrupper og hvor det gis mulighet for at lærere i mindre stillinger kan fullføre enkeltmoduler. Dermed vil flere lærere i fagskolen kunne fullføre et pedagogisk tilbud uavhengig av bakgrunn, utdanning og stillingsstørrelse
- at fagskolelærere i fast stilling bør ha pedagogisk kompetanse på minst 10 studiepoeng eller 200 timers grunnleggende utdanning/kurs
- at fagskoler bør kunne tilby pedagogiske utdanninger/kurs for fagskolelærere og at det på sikt bør åpnes for at fagskolene selv kan ta ansvar for å tilby fagskolerelevante deler av PPU-Y, dersom rammeplanen revideres
- at det gis gode stipendordninger for fagskolelærere som tar PPU-Y og tilskuddsordninger for fagskoler som tilbyr pedagogiske utdanninger/kurs
- at forskningen på pedagogikk i fagskolesektoren styrkes da det er lite relevant forskning på området i dag

Nasjonalt fagskoleråd sendte rapporten med anbefalingene til KD i august 2020. Vi håper at utvalget følger opp anbefalingene i sin innstilling

Etter- og videreutdanningstilbud for fagskolelærere

Nasjonalt fagskoleråd er også opptatt av «fagskolen som arbeidsplass». Meld. St. 9 (2016–2017) Fagfolk for fremtiden varslet at det skulle iverksettes tiltak for å heve den pedagogiske kompetansen hos fagskolelærere i årene fremover. Disse ambisjonene må følges opp med midler til å utvikle slike studieprogram, så det blir mulig å realisere.

Enkelte fagskoler har på eget initiativ utviklet korte pedagogiske tilbud. Dette ser vi er et godt tiltak, men for å møte behovet for kompetanseheving blant fagskolelærerne er det også nødvendig å kunne tilby fagskoleutdanning på NKR nivå 6 og høyere. I dag har fagskolene kun mulighet å tilby utdanninger på NKR nivå 5. Her trengs det en endring i lovverket.

Utdanningstilbudene, både fra fagskolene og UH, bør være fleksible og det er ønskelig at de tilbys som nett- og stedbaserte deltidsutdanninger. I tillegg er det hensiktsmessig å gjøre de modulbaserte. Dette vil gjøre det mulig for fagskolelærere å stå i jobb mens de tar etter- og videreutdanning, og fagskolelærere som blant annet jobber timebasert å kun ta enkeltkursene de trenger.

Det bør også eksistere gode stipendordninger som gjør det enklere for fagskolelærerne å ta praktisk pedagogisk utdanning rettet mot fagskolen.

3. Annen etter- og videreutdanning for yrkesfaglærere, lærere i fagskolen

Fagskolelære, yrkesfaglærere, lærere og andre yrkesgrupper i grunnopplæringen trenger gode etter- og videreutdanningstilbud. Både fagskolelærere og yrkesfaglærere trenger etter- og videreutdanningstilbud som gir dem faglige oppdateringer i fagene de underviser i. Fagskolen er kjent som arbeidslivets utdanning. En stadig raskere utviklings- og endringstakt i arbeidslivet gjør det enda viktigere at fagskolelærere får gode muligheter til å oppdatere kompetansen sin slik at undervisningen som gis ved fagskolene oppleves som relevant. For yrkesfaglæreren er behovet for fornyet kompetanse aktualisert gjennom iverksetting av nye læreplaner med fagfornyelsen og endringer som kom med innføring av ny tilbudsstruktur for yrkesfagene. For denne gruppen er fagskolen en viktig tilbyder av relevante etterutdanninger. Fagskolen kan også tilby viktige kompetansehevende tilbud for personell i grunnskolen og i videregående opplæring som utgjør “laget rundt eleven”. Disse yrkesgruppene trenger faglig påfyll for best å kunne følge opp og tilrettelegge for et stort mangfold av elever med ulike behov og forutsetninger.

Fagskolene vil fortsette å utvikle seg som en viktig leverandør av kompetanse til arbeidslivet gjennom relevante og kvalitativt gode studietilbud til oppvekstsektoren. Regjeringens kompetansereform har som mål at ingen skal gå ut på dato som følge av manglende kompetanse, og at arbeidslivet skal få tilgang til den kompetansen det har behov for. Fagskolene kan levere fleksible utdanningstilbud, tilbud som er tilgjengelige for personer uavhengig av bosted, arbeid eller livssituasjon. Fagskolene har vært en sentral bidragsyter i den store satsingen på å utvikle og drive fleksible tilbud fra ulike søknadsbaserte ordninger. Fagskolene har vært særlig sentrale i

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

bransjeprogrammet for kompetanseutvikling som ble satt i gang i 2019. Dette er et trepartssamarbeid, der staten og partene i arbeidslivet samarbeider om å øke deltakelsen i kompetanseutvikling i utvalgte bransjer.

Utvikling av nye utdanninger i samarbeid med sektoren

Regjeringen ønsker at fagskolesektoren skal vokse, og har som ambisjon at kvaliteten skal styrkes i takt med veksten. Et viktig kjennetegn med fagskoleutdanningene er at de er utviklet i nært samarbeid med arbeidslivet.

Fagskolene blir i dag stadig mer relevante for arbeidsmarkedet fordi de tilbyr korte, praktiske utdanninger som arbeidslivet har behov for. Fagskolene er tett på arbeidslivet og i stand til raskt å opprette nye studietilbud det er behov for. Samtidig blir også mer tradisjonelle fagskoleutdanninger stadig mer spesialiserte, og varigheten på enkelte fagskoleutdanninger øker i takt med behovet for ytterligere faglig fordypning. Fagskolene skal balansere ulike behov og forventninger i et samfunn som stadig endrer seg.

Fagskolene skal både bidra til et kompetanseintensivt arbeidsliv gjennom faglig påfyll for dem som allerede er i arbeid, og tilby utdanning for de som har ambisjoner om videre utdanning etter videregående opplæring. Denne egenarten til fagskolen blir viktig også i fremtiden. Fagskolene skal også gi muligheter for videre karrierevei for fagskoleutdannede som ønsker det.

4. Finansiering av etter- og videreutdanning

Til slutt vil Nasjonalt Fagskoleråd kommentere dagens finansieringsmodell i høyere yrkesfaglig utdanning. Den gir i dag ingen uttelling for satsing på etter- og videreutdanning, slik eksempelvis universitetene og høyskolene får i sin finansieringsmodell. Det bør åpnes for dette også i fagskolesektoren, slik at studiepoeng som fås av etter -og videreutdanning ved en fagskole gis økonomisk uttelling.

I Deloitte sitt arbeid med evaluering av fagskolemeldingen, har de i sin andre delrapport sett nærmere på finansieringsystemet.¹ De har i svært liten grad gått inn på finansiering av etter- og videreutdanning. I den de omtaler dette, så viser de til at en liten andel av prosjektmidlene som tildeles fagskolene går til dette.

I 2020 ble det bevilget 29 millioner kroner til Udir for å finansiere etterutdanning innen oppvekstfag, 12 millioner kroner til Utdanningsløftet 2020, som skulle brukes til å etablere korte og fleksible utdanningstilbud levert av fagskoler, og 5,7 millioner kroner til prosjekter for å øke digital kompetanse.

For å bevare og videreutvikle utdanningstilbudene innen oppvekstfagene på fagskolen i dag, utdanningstilbud innen pedagogikk og faglig oppdatering så mener Nasjonalt fagskoleråd at det må tilrettelegges for modeller som sikrer forutsigbar finansiering av fagskolene.

I dag er det flere utfordringer som viser til behovet for endring i finansieringsmodellen. En er at tilskuddsnivået per nå ikke dekker de reelle kostnadene som kreves for å tilby fagskoleutdanninger. Dette legger et hinder for å drive med utviklingsarbeid og kontinuerlig kvalitetsarbeid. Fagskoler blir dermed avhengig av fylkeskommunenes frie midler, og søkbare utviklingsmidler for å sikre trygg drift. Vi ønsker isteden faste

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

utviklingsmidler gjennom høyere tilskuddsnivå til utdanningsinstitusjonene som legger til rette for utvikling ved både små og store institusjoner.

En annen problematikk, kommer som resultat av en stor økning i tilfanget av studenter og tidspunktet for tildeling av midler. De siste to årene har opptaket til fagskolene totalt økt med 8 825 studenter. Enda er det slik at midlene for disse studieplassene kommer etter studentene har startet. Dette medfører kapasitetsutfordringer på både faglig og administrativt personell. Dermed ser vi hvor stort behov det er for en forutsigbar finansiering og en opptrappingsplan på studieplasser, slik at fagskolene kan forberede seg på en ytterligere vekst, og samtidig tilby utdanning av høy kvalitet.

Videre er det slik at dagens tilskuddsnivå ikke dekker de reelle kostnadene for å tilby høyere yrkesfaglig utdanning. Det har ført til at fagskolene er det eneste skoleslaget som ikke faller under gratisprinsippet. HK-dirs tilstandsrapport fra 2021, viser at en fagskolestudent i snitt betaler 6300 kr i semesteret. Dette skaper barrierer for barne- og ungdomsarbeidere å ta etter- og videreutdanning. Fagskolene må dermed tildeles midler som baserer seg på det reelle utgiftene, så den økonomiske byrden ikke faller på studentene.

Det er også viktig å nevne at det ikke eksisterer ordninger i dag som gir fagskolene økonomisk uttelling for kortere etter- og videreutdanningsløp. Dette går både utover samfunnet som helhet, og de enkelte fagskolelærerne og fagarbeiderne som ønsker å ta etter- og videreutdanning. Derfor må det iverksettes insentiver som gir fagskolene økonomisk uttelling for etter- og videreutdanningstilbud både for fagarbeiderne og fagskolelærerne.

I tillegg vil vi vise til at det er behov for gode finansieringsordninger både for fagskolelærere som ønsker å ta PPU-Y og kortere pedagogiske løp, enten de er i regi av høyskoler og universiteter eller fagskoler. Utdanningsdirektoratet har en egen stipendordning for ansatte i undervisningsstillinger som ønsker å ta PPU/PPU-Y, og stipend for å rekruttere personer utenfor skolesektoren til yrkesfaglærerutdanning (PPU-Y eller YFL). Disse kan ta deler av praksisen på egen skole. Stipendet er på 116 000 for personer som tar PPU/PPU-Y. Denne muligheten gjelder imidlertid ikke for fagskolelærere som tar PPU/PPU-Y. Fagskolelærere faller heller ikke inn under stipendordningen til Utdanningsdirektoratet.

Fagskolelærere som ønsker å ta en godkjent lærerutdanning må få tilbud om tilsvarende finansierings- og stipendordninger som lærere i grunnopplæring. Det må også utvikles gode ordninger for fagskolelærere som skal ta kortere pedagogiske løp, enten gjennomført hos fagskolen eller høyskole/universitet. Det er også behov for faste tilskuddsordninger slik at fagskolene kan utvikle og tilby egne pedagogiske tilbud.

Lånekassen er i ferd med å lansere en ny ordning med oppstart høstsemesteret 2022. Formålet med denne ordningen er å tilby et lånefinansiert tilbud med større fleksibilitet som treffer behovene som etablerte voksne har dersom de ønsker å delta i etter- og videreutdanning. Denne ordningen vil gi støtte til korte utdanninger som i dag ikke kvalifiserer til støtte fra Lånekassen. Det er mulig en slik ordning kan fylle litt av behovet beskrevet over, men langt fra alt.

V-52/22 Revidert mandat for nasjonale fagråd

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: HK-dir, Linda Kjosaa

Sak: [V-52/22](#)

Bakgrunn

Mandat for fagrådene ble i januar 2022 lagt ut for høring. HK-dir mottok fire høringssvar fra henholdsvis fagrådene for helse og oppvekstfag, tekniske fag, digitale og kreative fag og maritime fag. Innspillene er innlemmet i vedlagt forslag til revidert mandat.

Forslag til vedtak: Nasjonalt fagskoleråd vedtar nytt mandat for fagrådene.

MANDAT FOR FAGRÅDENE

Nasjonale fagråd skal bidra til at kvaliteten på fagskoleutdanningen er god og imøtekommer arbeidslivets kompetansebehov. Fagrådene skal også bidra til faglig utvikling og koordinering av fagskoleutdanningen på nasjonalt nivå.

Sammensetning

- Antall medlemmer bør være minst 8 og ikke mer enn 14.
- Fagrådet etterstreber en lik sammensetning fra fagskolesektoren (offentlige, private, ideelle og studenter) og arbeidslivet (arbeidsgivere, representanter for selvstendig næringsdrivende og arbeidstakere)
- Relevante observatører kan delta i rådet.
- Medlemmene bør ha relevant faglig kompetanse, samt være interesserte, motiverte og engasjerte i arbeidet.
- Det bør oppnevnes varamedlemmer der det er hensiktsmessig.

Ledelse

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

- De nasjonale fagrådene skal ha en ledelse og et arbeidsutvalg med leder fra fagskolesektoren og nestleder fra partene i arbeidslivet. Der det er tilnærmet lik fordeling av offentlige, ideelle og private fagskoler og studenter skal ledervervet alternere mellom offentlig, ideell og privat sektor.
- Nestledervervet skal alternere mellom arbeidsgiverorganisasjonene og arbeidstakerorganisasjonene. Hvis fagskolene eller partene ikke blir enige innbyrdes, blir valget avgjort i fagrådet ved alminnelig flertall.
- Verv som ikke fylt én måned etter oppnevning skal avgjøres ved flertall i rådet.
- Hvis fagrådet ser seg tjent med en annen sammensetning av leder- og nestledervervet har fagrådet anledning til å vedta dette.

Mandat

Fagrådene skal ha en selvstendig, faglig rolle, og har følgende ansvar for prosesser og utvikling innenfor sine fagområder:

- Følge med i utviklingen innen fagområdet, og gi råd om fremtidig kompetansebehov i arbeidslivet.
- Godkjenne nasjonale planer på områder der det eksisterer og videreutvikle nasjonale planer.
- Bistå i utviklingen av Senter for Fremragende Yrkesfagutdanning (SFY).
- Samarbeide om kvalitetsutvikling og arbeide for å utvikle en nasjonal kvalitetsstandard som skal være retningsgivende for søknader til NOKUT om godkjenning av utdanningstilbud.
- Arbeide for å sikre tilskudd til utvikling av f.eks. fagplaner for fagskoletilbud og øvrige tiltak som skal bidra til kvalitetsutvikling.

Fagrådene skal være et organ for samhandling mellom fagskoletilbydere, studenter og arbeidslivet. Under dette ligger det også at rådene skal:

- Samarbeide tett med Nasjonalt Fagskoleråd.
- Arbeide for å synliggjøre utdanningene i samfunnet.
- Være åpen for deltakelse i forum relatert til den overordnede utviklingen i fagområdet.

Nasjonalt fagskoleråd og fagrådene skal samarbeide tett.

Fagrådene skal:

- Ha en fellesekretariatsfunksjon og nettside.
- Løfte saker av nasjonal interesse opp til Nasjonalt fagskoleråd og ha jevnlige møter med Nasjonalt fagskoleråd
- Holde Nasjonalt fagskoleråd orientert om kontakt med politiske myndigheter

Nasjonalt fagskoleråd skal

- Ha jevnlige møter med lederne i de ulike fagrådene
- Ha ansvar for møteplasser og hensiktsmessig møtefrekvens
- Trekke inn fagrådene i Nasjonalt fagskoleråd i relevante arbeidsgrupper.
- Invitere fagrådene med i behandling av fag-/sektorspesifikke saker
- Ha årlig møte de nasjonale fagrådene som en felles arena og møtested
- Invitere med fagrådslederne til et årlig møte med politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet.

[V-53/22 Utsynsmeldingen](#)

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsutvalget

Sak: [V-53/22](#)

Bakgrunn

I møte i Kompetansepolitisk råd 3. mai inviterte statsråd Ola Borten Moe rådsmedlemmene til å komme med skriftlige innspill til arbeidet med en melding til Stortinget som skal legges frem våren 2023.

Nedenfor er en oversikt over de viktigste temaene som vil omtales i meldingen. KD ber om innspill på om temaene som listes opp under er dekkende. KD ønsker også å få innspill til hvilke tiltak som bør prioriteres i årene som kommer. Det økonomiske handlingsrommet fremover vil være betraktelig mindre enn det har vært de siste årene. Tiltak i kompetansepolitikken vil derfor i stor grad måtte basere seg på omprioriteringer innenfor eksisterende rammer og/eller medfinansiering fra arbeidslivet.

Meldingen vil bli tema på neste rådsmøte 16. juni. KD ber om at innspill til arbeidet sendes innen 23. juni til postmottak@kd.dep.no og merkes *Innspill til Utsynsmeldingen*.

Forslag til vedtak: Nasjonalt fagskoleråds medlemmer sender innspill og kommentarer til fagskoleradet@hkdir.no innen 14.juni. Sekretariatet sammenfatter og Nasjonalt fagskoleråds representant, Tord Hauge, tar med seg innspillene til meldingen i møte med Kompetansepolitisk råd.

Om meldingen

Meldingen har arbeidstittelen Utsynsmeldingen. Det overordnede målet for meldingen er å dekke arbeids- og samfunnslivets kompetansebehov fremover, og sørge for at innbyggerne i hele landet har tilgang til utdanning.

Meldingen vil beskrive kompetansebehov på kort og lang sikt og vil bygge på et bredt kunnskapsgrunnlag.

Ikke siden før finanskrisen har det vært større mangel på arbeidskraft med rett kompetanse. Det er store udekkede arbeidskraft- og kompetansebehov i arbeidslivet. Blant annet mangler vi mange fagarbeidere, sykepleiere og IT-utviklere. Det er særlig stor kompetansemangel i Nord-Norge og på Vestlandet.

Vi blir stadig færre mennesker i arbeidsfør alder. Det kan bli vanskeligere å rekruttere arbeidskraft fra utlandet. Samtidig står mange utenfor arbeidslivet. Kompetansemangel kan bli en flaksehals for næringsutvikling som på sikt skal ta over for verdiskapningen fra oljeindustrien.

Kompetansemangelen innebærer at vi må planlegge bedre, prioritere hardere og sørge for at alle kan bruke og utvikle sin kompetanse best mulig. Meldingen vil blant annet se på hvordan utdanningssystemet kan rigges slik at

- arbeidslivet og den enkelte får tilgang til nødvendig kompetanse
- utdanningstilbudene er oppdaterte og fleksible
- arbeidslivet i distriktene lettere kan få tak i kompetent arbeidskraft
- manglende kompetanse, helseutfordringer eller en kombinasjon av disse ikke blir et like stort hinder for deltakelse som i dag
- lavt utdannede får bedre muligheter til å delta i kompetanseutvikling

Meldingen vil gjøre rede for regjeringens prioriteringer fremover. Blant temaene som vi skal ta opp i meldingen er

- dimensjonering i utdanningssystemet
- en kompetansereform for arbeidslivet

- en storstilt satsing på utdanning i hele landet/Desentralisert utdanning
- mobilisering av arbeidskraftreserven og tverrsektorielt samarbeid på kompetansefeltet
- en kompetansepolitikk som støtter opp under det grønne skiftet

O-54/22 Utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsutvalget

Sak: [O-54/22](#)

Bakgrunn

Utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning deles ut årlig og er på 1 million kroner. Prisen skal belønne utdanningskvalitet og en jury nedsatt av HK-dir vurderer nominasjoner til prisen. Nasjonalt fagskoleråd er invitert til å stille med en representant i jury for Utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning.

O-55/22 Studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning – Ukrainske flyktninger

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: HK-dir, Else Kathrine Nesmoen

Sak: [O-55/22](#)

Bakgrunn

Regjeringen har opprettet 1 000 ekstra studieplasser i universitets- og høyskolesektoren til flyktninger, og Kunnskapsdepartementet har fordelt plassene. Midlene er tildelt som fireårige plasser. Regjeringen foreslår også å justere opptaksregelverket for flyktninger. Så langt er det ikke kommet midler for å tilby egne studieplasser i HYU. Else Kathrine Nesmoen orienterer om HK-dirs arbeid og det er anledning til å komme med innspill i saken.

V-56/22 Høring Forslag til endringer i opptaksforskriften, fagskoleforskriften og utdanningsstøtteforskriften for personer med oppholdstillatelse etter utlendingsloven kapittel 4

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsutvalget

Sak: [V-56/22](#)

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for fagskolerådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet legger frem forslag til endringer i forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgare utdanning (opptaksforskriften), forskrift 11. juli 2019 nr. 1005 om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) og forskrift 15. april 2020 nr. 798 om utdanningsstøtte (utdanningsstøtteforskriften). Endringsforslagene gjelder for personer med oppholdstillatelse etter lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) kapittel 4. Forslaget har sin bakgrunn i krigen i Ukraina.

For å sikre at endringene i forskriftene skal kunne tre i kraft før studiestart høsten 2022 må regelendringer fastsettes før sommeren. Departementet ber om innspill senest fredag **10. juni 2022**.

Les hele høringen her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing4/id2915673/>

I forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) gjøres følgende endringer:

Ny § 7 a skal lyde:

§ 7 a. Dispensasjon

(1) For studieåret 2022/23 kan institusjonene gjøre unntak fra kravene til opptak etter § 7 første og andre ledd og fra språkkrav i fagskoleforskriften § 9 for søkere med oppholdstillatelse etter utlendingsloven kapittel 4.

(2) Fagskolen må vurdere kvalifikasjonene opp mot det faget søkeren ønsker å studere, og finne fram til egnede fremgangsmåter for slike vurderinger. Søkeren må ha nødvendige faglige forutsetninger for å gjennomføre den aktuelle utdanningen.

Forslag til vedtak: Nasjonalt fagskoleråd støtter forslaget og sekretariatet sender inn høringssvar uten merknader innen frist.

V-57/22 Valg av ny nestleder i nasjonalt fagskoleråd

Til: Nasjonalt fagskoleråd

Fra: Arbeidsutvalget

Sak: [V-57/22](#)

Bakgrunn

Nestleder i Nasjonalt fagskoleråd, Sture Normann Flaaten, går av med pensjon. I rådsmøte velges en ny nestleder. I henhold til oppnevningbrevet fra Kunnskapdepartementet (datert 16.12.2021) gjelder følgende føringer:

- Når leder er fra NHO eller Virke, er nestleder fra offentlig tilbyder.
- Når leder er fra LO eller Utdanningsforbundet, er nestleder fra privat tilbyder.